Današnja številka obsega 6 strani.

94 štev. V Ljubljani, sreda 16. aprila 1919. II. leto.

Velja v Ljubljani in po pošti:
celo leto . . . K 84·—
pol leta . . . „ 42·—
četrt leta . . . „ 21·—
za mesec . . . „ 7·—
Za inozemstvo:
za celo leto naprej K 95·—
za pol leta „ „ 50·—
za četrt leta „ „ 26·—
za en mesec „ „ 9·—

Jugoslavija

Na pismene naročbe brez pošiljatve denarja se ne moremo ozirati.
Naročniki naj pošiljajo naročnino po nakaznici.

Oglasi se računajo po porabljenem prostoru in sicer 1 cm visok ter 45 mm širok prostor za enkrat 40 vin., za večkrat popust.

Uredništvo je na Starem trgu štev. 19. Telefon štev. 360. Upravništvo je na Marijinem trgu štev. 8. Telefon štev. 44.

Izhaja vsak dan zjutraj.
Posamezna številka velja 40 vinarjev.

Vprašanjem glede inseratov i. dr. se naj priloži za odgovor dopisnica ali znamka. — Dopisi naj se frankirajo. — Rokopisi se ne vračajo.

Nemški vojaki napadli in oropali jugoslovanskega kurirja.

Žrtve eksplozije v vlaku pri Sevnici. — Velik shod „Zveze jugoslov. železničarjev“ v Mariboru. — Dr. Korošec čisti. — Zahteve hrvatskih časnikarjev.

Malo pomislimo.

Nekaterim ljudem je „vseeno“. Prej smo rekli: „Jugoslavija ali smrt,“ zdaj pa pravimo: „Jugoslavija — ali vse — eno kdo . . .“ Prej smo mislili na bodočnost, zdaj mislimo samo še na trenotek. Zato je tako. In to je žalostno. Iz tega sledi vse zabavljanje in hujskanje. Nihče več noče potrpeti. In pri tem mislimo, da je kriva država.

Srbija bi bila dobila po vojni za svoje junaške čine in prestano trpljenje vse srbske pokrajine in antanta bi ji bila rada dala še bogve kake ugodnosti na Balkanu, posebno na jugu in vzhodu, ker bi to ne bilo nikogar motilo in bi bilo antanti povoljl. Tako pa se je Srbiji pridružila Jugoslavija, ki je videla v tem edino rešitev celokupnega naroda, — in Srbija nas je sprejela. Še več! Srbija se je takoj postavila za to, da se ne sme odtrgati noben košček Jugoslavije in je poslala celo svoje čete na Koroško in drugam. Ona nam je dobila kredit pred svetom, da so začeli nas vpoštevati. Kaj bi bili sicer? Del premagane Avstrije, ki zmagovalec stori z njim, kar hoče. Ako bi bila Srbija sebična, bi sprejela, kar ji je bilo dolečeno in bi bila deležna vseh antantnih darov. Tako bi ne bilo nastalo jadransko vprašanje in težave z Italijo, za kar bi bila antanta Srbiji zelo hvaležna. Mi bi bili brez moči: nastalo bi bilo vprašanje: ali k nemški Avstriji ali k Italiji in ker bi se ne bili mogli odločiti, bi bili nas razdelili. Ta odločitev bi bila hujša od prve. Hrvate bi bila doletela ista usoda, postali bi bili žrtev madžarsko-židovsko-italijanskih intrig. Kakšno bi bilo naše življenje po taki odločitvi si lahko mislimo. In vendar ne pomislimo, kaj bi bilo, ako bi na pr. danes do tega prišlo, kar bi se lahko zgodilo, ako ne bomo trdno povdarjali svojo narodno voljo in ako nam bo postalo vseeno. Naši otroci bi bili kar smo bili mi pred vojno ali pa še manj.

Ako bi na pr. mi imeli že od leta 1912 vojno, da bi se bili morali osvoboditi od enega sovražnika in potem še od drugega in bi se pri tem osvobojevanju celo Srbi bojevali proti nam, ali bi mi imeli toliko moralne sile, da bi šli neglede na svoje ugodnosti reševat Srbe? Samo to pomislimo. In kaj bi mislili mi o njih, če bi na pr. mi toliko pretrpeli, kakor oni in bi mi šli potem še varovat njih meje, — oni pa bi bili s tem nezadovoljni in bi zabavljali — kaj bi mi rekli o njih, ali bi jih ne pustili usodi, nehvaležnike? Njih trpljenje se da z našim komaj primerjati. Imajo svoje macedonsko in banatsko vprašanje, ki bi se najbrže zanje mnogo ugodnejše rešilo, če bi popustili napram Italiji o našem vprašanju. In vendar ne popustijo. Iz sto ran krvavi še njih narod in domovina in vendar ne dajejo v ničemur sebi prednost — vse dela z nami po bratovsko in zdi se, da nosijo več dolžnosti na svojih ramah, nego mi. Dajo nam vse, kar nam morejo dati, ne da bi zahtevali od nas kaj zase. Ako bi mi vse to pomislili, ne bi lehkomiselno godrnjali in zabavljali češ: saj je vseeno, država je gotovo zadnja, ki bi ne priznavala vsem svojim uslužbencem primerno plačilo. Toda: ali se dajo taka vprašanja finančno in upravno rešiti v enem dnevu? Saj bo še mnogo lepih dni v Jugoslaviji in vsi bodo imeli vsega dovolj — zakaj bi torej malo ne potrpeli sedaj, ko še cel svet trpi! Vemo za vse naše stanove, kako žive, priznavamo vse njih zahteve, zavzemamo se zanje — samo eno želimo, **da pri tem ne pozabimo na temelj vse naše bodočnosti t. j. država.** Noben stan bi ne mogel nase prevzeti odgovornosti, da je v boju za svoje stanovske stvari uničil oni skupni dom, ki bo nudil vsem našim stanovom dovolj dela in zaslužka.

„Jugoslavija ali smrt!“ Smrti hvala Bogu ni treba — Jugoslavija je prišla brez velikih naših žrtev — podprla jo je srbska sila. Tudi zdaj ne bo treba umreti — dasi je trpljenja mnogo. Združimo delo in potrpljenje in prišlo bo za Jugoslavijo — novo življenje. L.

Trst.

Memorandum drja Gustava Gregorina, člana Jugoslovanskega odbora in bivšega tržaškega poslanca mirovni konferenci.

Po zaslugi neumorne propagande je deviza „Trento e Trieste all' Italia“ postala tako popularna, da se bo zdel vsak poskus odkriti neutemeljenost italijanskih rivendikacij na Trst nekaterim politikom kot izraz nacijonalnega šovenizma. A vendar je baron Sonnino, današnji zastopnik italijanske zunanje politike napisal v svoji „Rasegna settimanale“ leta 1881. sledeče naziranje glede Trsta: „Trst je najbolj pripravna luka za trgovino in industrijo Nemčije. Prebivalstvo tega mesta, kakor vse obmejno prebivalstvo je pomešano: rivendikacija Trsta na podlagi prava bi bila pretiravanje narodnega načela, še več, ona ne predstavlja nikak interes za našo obrambo.“ Kar je veljalo leta 1881. velja tudi danes. Važnost visečih historičnih odločitev zahteva, da se italijanske aspiracije, ki prekoračijo meje narodnega sentimentalizma, podvržejo zavezniškemu premotrivanju. V prvi vrsti moramo premotriti, v koliko se te aspiracije zlagajo z realnimi italijanskimi interesi in z onimi tega mesta, a v drugi vrsti v kolikor so one pravične jugoslovanskemu zaledju.

Sledeča stališča je treba vzeti v ozir:

1. Geografične, 2. etnografične, 3. ekonomsko, 4. strategične.

I. Geografično leži Trst pod kraško planoto, ki ga obkroža od vseh strani. Posebno s severozapadne strani je Trst popolnoma odrezan o furlanske nižine, ki je samo nadaljevanje beneške. Iz vsega tega izhaja, da je Trst zemljepisno popolnoma odrezan od Italije in da pripada po naravi jugoslovanskemu zaledju.

II. Z jezikovnega in narodopisnega stališča je Trst oaza v jugoslovanskem (slovenskem) jezikovnem teritoriju. Slovenci so avtohtonsko prebivalstvo Trsta in okolice že od 6. stoletja. Leta 1735. je bilo slovenskega prebivalstva v Trstu 3385, a italijanskega 3865. Ako je to prebivalstvo kasneje naraščalo na škodo Slovencev, je bilo temu vzrok, ker jim je država odrekala vsako višjo izobrazbo, medtem ko italijanske občinske oblasti niso dovoljevale Slovencem niti ljudske šole.

A kljub temu so Slovenci vzdrževali v Trstu močno manjšino, ki ima odločilno vlogo v političnem življenju mesta. Vzrok temu je pomlajenje odpadajočega prebivalstva tega mesta s pomočjo močnega in zdravega prebivalstva, ki se neprestano steka s slovenske okolice v mesto in ker posredujejo Slovenci v Trstu močno organizacijo na narodnem socijalnem in gospodarskem polju (imajo kakih 200

VLADIMIR LEVSTIK. 71. nadaljevanje.

Višnjeva repatica.

Grof Künnigsbruch je bil židane velje; odvetnik se je čudil njegovemu poznanju naših mestnih razmer in zanimanju, s katerim je premleval dnevne novice. Razume se, da sta se ustavila ob vlomih, ki so vznemirjali javnost prav tiste dni.

»Nesramne kanalje!« je menil gost. »Da, v tem se vidijo plodovi modernega časa, ki pušča lopove, da se klatijo neobešeni po belem svetu . . .«

»Bogme,« je pritrdil Smučiklas od srca. »Radoveden sem, čemu jih ne odlikujemo za posebne zasluge!«

»Haha, malo manjka; če pridejo kdaj socialisti na krmilo, doživimo tudi to«.

»In še kaj hujšega! Veste, ljubi gospod grof, demokratizem je lepa in — prazna beseda,« je planil odvetnik na priliko. »Politična fraza, brez katere je dandanašnji težko stopiti med ljudstvo . . . saj me razumete! . . . ampak grda, pregrešna fraza! Srce me boli, kolikokrat jo začutim na jeziku . . . Jaz, dragi gospod grof, se ne čutim demokrata — tu notri ne!« In patetično se je udaril po prsih. »Moj srčni ideal je bilo vedno staro, preizkušeno razmerje med gospodarjem in hlapcem; želel sem biti človek, in sem tudi postal, takorekoč . . . Ampak, če uvedemo danes demokracijo, je konec teh lepih sanj; potem, gospod grof, ne bo več gospodarjev in hlapcev . . . ne bo več človeka . . Potem bomo vsi svinje in drugega nič!«

To rekši se je udaril po kolenu in ponosno upri oči v aristokrata.

»Veliko in sveto resnico ste izrekli,« je kimal ta prepričevalno. »Toda hvalite Boga, da vas ne slišijo gospodje vlomilci; gotovo bi vas kaznovali o prvi priliki za vaše nedemokratske nazore.«

Domačin je zaničljivo mrdnil z obrazom.

»Prav nič se jih ne bojim!« je vzkliknil samozavestno. »Še v sanjah ne . . . Dandanes nismo več tako neumni, da bi shranjevali denar v zabojih in nogavicah; čemu pa imamo banke? Doma si držim bagatelo za največjo silo, da človek ni brez beliča; nikoli več ko stotisoč kron, in tudi do teh ni lehkota priti. Hudimansko imam spravljene in zaklenjene!«

Razplel se je dolg razgovor o blagajnah; grofova izvedenost, kar se tiče najnovejših oklopov in zaklopov je iznenadila odvetnika ter mu dala povod, da ga je povabil gledat svojo zakladnico. Stopila sta v slep prostorček zraven spalne sobe; tat, bi bil moral dobesedno preko Smučiklasovega trupla. V luči žarnice, katero je užgal gospodar, se je pokazalo gostu četvero ozkih, golih sten, prelepljenih s temnordečo tapeto in brez najmanjšega okraska razen črne, železne omare z mnogimi umetnimi ključavnicami. Dvoje srebrnih svečnikov se je lesketalo vrhu blagajne ter ji dajalo nekam oltarsko lice, v viden znak, da se vdaja naš vrli Smučiklas na tem kraju edini pobožnosti svojega srca.

»Najnovejši ameriški sestav!« je dejal ponosno, hiteč odklepati težka vrata; grof je pozorno sledil njegovim rokam, ki so z jedva opaznim drgetom brodile po zvežnjih bankovcev in vrednostnih papirjev ter pregrebale zlatnino v jeklenih predalih. »O, naši uzmoviči bi bili poplačani za svoj trud, če bi mogli do tegale; ni vse, kar imam, in vendar ni malo . . . Ampak blagajna je dobra in trdna, ne glede na samokres, ki leži zmerom na moji nočni omarici!«

Gost je želel vedeti, odkod jo ima:

»Tudi jaz si moram omisliti nekaj podobnega, da me škoda ne prehiti: kdo pa ve, kaj ga čaka? Odkar so našli tisto listnico takorekoč pred mojim pragom, sem zmerom v skrbeh, da ne bi zlodej prinesel lopovov tudi k meni.«

»Previdnost je mati modrosti!« je kimal Smučiklas, zaklopaje svoj tabernakel. »Francosko nabrežje je lep kraj, idiličen in romantičen . . . toda zelo na samem . . . Kdo se more zanesti na tistih par zaspanih policajev! Ako imate denar in dragocenosti doma, nikarite odlašati.«

»Nu, kak teden lahko počakam,« je rekel grof malomarno, zehaje v dlan, »Zazdaj ni hude sile; kdor pride iztikat po mojih predalih ne bo našel dosti plena . . . Človek si prej ne misli, koliko požre nastanitev; in če prištejem, kar sem pustil gredoč v Montekarlu — hehe! . . .

(Dal e.)

društev in razne banke in šole, izmed katerih je ena trgovska.) Šole vzdržujejo izključno s prostovoljnimi doneski. Vsi ti zavodi so kakor močna ograja proti vsakemu poizkusu raznarodovanja. Edino temu se je zahvaliti, da je Trst leta 1910. (kljub pristranskemu postopanju v popisovanju, ki je protežiralo italijanski pretežni element), štel 39.319 Jugoslovanov napram 113.959 Italijanom. Pri državnozborskih volitvah leta 1911, je bilo na podlagi splošnega glasovanja oddanih 10.700 jugoslovanskih glasov in 14.300 italijanskih. Rezultat volitev dokazuje, da je bilo razmerje prebivalstva v Trstu sledeče: 102.619 Italijanov napram 76.719 Jugoslovanov (57 % : 43 %). Trst je torej mesto z jezikovno pomešanim prebivalstvom in z neznatno italijansko večino, še več, ta večina je samo oaza v jugoslovanskem teritoriju brez vsake kontinuitete z Italijo. Da se izvede tako umetno zjedinjenje Trsta z Italijo, zahtevajo Italijani — razen 223.000 Slovencev in Hrvatov Istre — zaledje, ki obsega 155.000 Slovencev goriške pokrajine in 100.000 Kranjske, med katerimi živi samo 14.000 Italijanov (v mestu Gorici). Tako bi Trst s teritorijem, ki je predložen za pripojitev štel 331.000 Slovencev napram 126.000 Italijanov. Ta teritorij bi bil izpostavljen s severa pritisku od 1,000 000 Slovencev, a na jugu (Istra in Dalmacija) pritisku kakih 900.000 Hrvatov in Slovencev. P. P.

Jugoslovanski emigranti v Parizu o politični ureditvi Jugoslavije.

Jugoslovanski emigranti v Parizu so na sestankih 15., 18. in 22. marca 1919 sprejeli sledeči politični program:

I. Popolnoma soglašamo s temi-le temeljnimi točkami političnega programa:

1. Naša država bodi jedinstvena, a ne zložena, torej naj ne bo urejena kot zvezna država, kakor je Nemčija ali Švica, niti kot zveza držav, kakor je n. pr. Amerika;

2. ona naj ima poleg jednega vladarja jedno državno vlado kot vrhovni organ za vse stroke državne uprave in jedno narodno zastopstvo (parlament) kot zakonodajalno telo za vse vrste državnih poslov;

3. država naj se ne upravlja centralistično, kakor n. pr. Francija, marveč v nji bodi v veljavi decentralizacija po načelu samouprava ali self-gouvernement;

4. v državi so odpravljeni vsi privilegiji; dejanske premoči ali prvenstva nima nobeno pleme, nobeno plemensko ime, marveč nad vsemi naj vlada misel narodnega in državnega jedinstva, ki se ne sme identifikovati z nobenimi posebnimi nazori ali interesi;

5. državljanom naj bodo zajamčene vse državljanske svoboščine, ki so temelj in obilježje prave demokracije;

6. za vse volitve naj velja splošna, jednaka in direktna volilna pravica;

II. Iz te istovestnosti nazorov izvajamo korist in potrebo zajedniške politične akcije z vsemi sorodnimi političnimi skupinami na temelju teh-le misli, ki izvirajo iz zajedniških temeljnih načel pod I.:

1. **Jedinstvena država mora imeti i jedno ime:** po našem mnenju naj se imenuje **„Jugoslavija"**. Troimenski naziv označuje zloženo, zavezniško državo, on ovekovečava razlike, ki jih hočemo izbrisati, in povzroča rivaliteto in ljubosumnost med pojedinimi plemeni radi prvenstva imena in praktične uporabe naziva države, ki se naj označuje z jednim imenom. **Tri plemenska imena označujejo razcepljenost v prošlosti, a novo jednostavno ime bodočnost v jedinstvu in ravnopravnosti.**

Ime jugoslovensko predlagamo samo kot službeni naziv države in državljanov, kakor službeno označuje britansko ime državo Angležev, Škotov in njihovih prekmorskih oblasti. Imena srbsko, hrvatsko in slovensko za narod in jezik naj ostanejo in se ne smejo s silo odpraviti. Vprašanje, da se tudi o tem oziru doseže nekoč jedinstvo, se prepušča bodočnosti in prirodni evoluciji;

2. kot pristaši jedinstvene države smo **protivniki federalizmu, dualizmu, trializmu,** ali smo za avtonomijo, ki jo zahtevamo za administrativne dele naše jedinstvene države;

3. vlada je **jedna za vso državo.** V vladi so ministrstva za vse panoge državne uprave brez izjeme;

4. državni parlament daje zakone za vso državo in za vse stroke državne uprave brez razlike;

5. da se izvede načelo upravne decentralizacije, je potrebno, da se država porazdeli v upravne jedinice, od katerih naj bo **občina** najmanjša, a **pokrajina** največja . . .

III. Da se čim najbolj ublaži volilna borba za konstituanto, ki bi bila lahko vzpričo težkih notranjih in zunanjih razmer fatalna, bi bilo potrebno, da bi se delovalo na to, da se zbero okrog teh misli vsi elementi, ki se v bistvu strinjajo ž njimi.

IV. Ti elementi bi naj še pred volitvami v konstituanto na tem temelju sporazumno izdelali načrt ustave, da se stvar čim najpreje in čim najuspešneje konča v ustavotvorni skupščini.

V. Emigranti izražajo željo, da se posvetujejo o teh mislih narodne stranke.

Podpisani: Jovan Cvijić. Dr. Ante Trumbić. Dr. Josip Smodlaka. Jovan Banjanin. Dr. Dinko Trinajstić. Rikard Lenac. Bogumil Vošnjak. Dr. Ferdo Šišić. Veljko Petrović. Alb. Bonetić. M. Sivcić. Dr. M. Čingrija. Dr. Gustav Gregorin. Prof. Vasa Stajić. Dr. Fran Barac. Dr. Ivo de Giulli. Josip Ribarić. Dr. Ivo Milić. Joakim Kunjasić.

Pod italijanskim jarmom.

Trpljenje naših internirancev v Angiari.

pi Interniranec, ki se je vrnil pred par dnevi iz Italije, pripoveduje:

„Bil sem interniran dne 11. januarja t. l. v domači vasi, odkoder so me gnali vklenjenega v Trst. Iz Trsta so nas sedmorice z verigami na rokah odvedli v Verono. Tam smo bili tri dni in štiri noči zaprti skupno z italijanskimi kaznjenci v trnjavi. Nato so nas prepeljali v Legnano in od tu v ujetniško taborišče pri Angiari. Zaprli so nas v neko dvorišče kjer smo morali na prostem prenočiti. Prihodnjega dne so nam javili, da smo dodeljeni 8. ujetniški stotniji, v kateri so se nahajali ujetniki iz Gorice, Trsta in Istre. Prejeli smo ujetniško obleko ter jedilne posode. Že smo upali, da nam dajo nekako „svobodo" in da se bomo mogli vsaj oprati in očistiti mrčesa — a smo se kruto varali. Namesto, da bi nas pustili v šotore, so nas zaprli v nekak kurnik. V tem kurniku smo našli državnega pravdnika Zorzija, inženirja Podgornika, nekega učiteljiščnika in nekega pravnika iz Gorice. Ta kurnik je bil 6 m dolg in 3 m širok. V tem prostoru je bilo natlačenih 17 oseb, med njimi tudi eden sifilitičen. Tu sem bil zaprt do 3. februarja. Četvorica iz Gorice se je nahajala v tem kurniku že mesec dni. Prvih osem dni smo prejemali po pol hleba kruha na dan in vodo. Dnevno so nas uklenili po dve uri v verige in po dve uri so nas izpustili na prosto, dočim smo morali ostali čas kratiti z ubivanjem uši in drugega mrčesa. Ko nas je prišel nekega dne nadzorovat neki tenente, smo se pritožili proti takemu ravnanju — a pomagalo ni nič. V odgovor smo prejeli: „Potete essere contenti, almeno avete un' occupazione!" (Bodite zadovoljni, imate vsaj kaj posla!)

Iz Agiari so nas sedmorico prepeljali spet v Trst na grad Sv. Justa, Tu so nas zaprli v temno dvorano, polno nesnage, prahu in blata. Ko so nas odpuščali, so nas izpraševali po narodnosti, prepričanju itd. Kdor jim ni po volji odgovoril, ga niso izpustili. Cela dva meseca nismo okusili gorke jedi. Trpeli smo duševno in telesno tako, da bi bil vsak opis le medla slika. Zmerjali so nas, pretepali, vklepali v težke verige in ravnali z nami kot z najhujšimi hudodelci."

Naše severne meje.

Nemško avstrijski vojaki napadli v nevtralni zoni jugoslovanskega kurirja podporočnika Petra Marinkovića.

n Špilje, 15. aprila. (Izv. por.) Danes so napadli nemško-avstrijski vojaki v nevtralni zoni v Švarci blizu Špilja g. podpor. Petra Marinkovića, ki je bil poslan od ministrstva notranjih zadev kot kurir čez Dunaj v Rusijo. Na povratku v Belgrad se ni mogel peljati čez Galicijo, zato se je vračal čez Nemško Avstrijo. Nemški vojaki so mu strgali s kape jugoslovansko rozeto, mu vzeli 3000 rubljev, en kožuh, več perila in drugih malenkosti. Nastavili so mu bajonet na prsa, mu grozili s puškami in ga zasramovali. Podporočnik Marinković je srečno pobegnil v Špilje.

Nemški napadi odbiti.

n Ljubljanski dopisni urad poroča z dne 15. t. m. iz uradnega vira: Dne 14. aprila popoldne so Nemci obstreljevali z artilerijo Mrzlo vodo, točko 560 severno Velikovca in Kohlhof; ob 9.35 pop. so pa napadli z minami in ročnimi granatami točko 560. Napad smo odbili.

Mirovna konferenca.

Vprašanje saarske kotline rešeno.

k LDU Milan, 15. aprila. (Brezžično.) Iz Pariza se poroča, da se je svet četvorice popolnoma sporazumel glede raznih točk vprašanja saarske kotline. Francija bo upravljala rudokop kot avtonomijo zveze narodov. — „Temps" pripominja, da so aliranci sklenili nov načrt glede vprašanja azijske Turčije.

Odškodnine.

k LDU Dunaj, 15. aprila. (ČTU) Iz Bazla poročajo, da se smatra vprašanje odškodnin v splošnem odločenim. Upati je, da se bodo še ta teden mogle dokončati določbe, ki se tičejo Nemčije. Teritorijalna vprašanja Avstro-Ogrske, Bolgarije in Turčije so večinoma rešena, preostaja samo še rešiti italijansko-jugoslovansko in sirijsko vprašanje.

Politični pregled.

p **Italijani proti Wilsonu.** LDU Split, 15. aprila. Rimska „Epoca" od 9. aprila izve od svojega pariškega dopisnika Mengardinija, da je imel včeraj Orlando daljši razgovor s Clemenceaujem, v katerem sta gotovo razpravljala o naših problemih ter se ne varam, ako trdim, da jih smotri francoski delegat z dobrohotnimi očmi, ker so slični francoskim. Toda odločitev ne odvisi od njega, nego od onega, ki je, ne vem zakaj, postal nekak vrhovni sodnik vseh problemov. Vodili smo pravičen boj za svoje brate, vzdihujoče pod tujim jarmom ter smo zmagali z brezkrajnimi in junaškimi žrtvami, a poleg tega ne moremo uživati sadov svoje zmage ter objeti bratov brez ratifikacije onega, ki sodi v zadnjem prizivu pri luči teorij, ki so često v nasprotju s čustvovanjem in realnostjo.

p **Dr. Kramar o razmerju med Nemci in Čehi.** LDU. Praga, 15. apr. (ČDU) Ministrski predsednik dr. Kramař je dovolil pariškemu žurnalistu intervju, v katerem je med drugim izjavil: Čehi bodo z 2 ali 3 milijoni Nemci na Češkem živeli na podlagi absolutne pravice. Nemci bodo vse pravice uživali, mi pa zahtevamo od njih samo dvoje: 1. da so dobri državljani, ki priznavajo naše zakone in 2. da se ne vmešavajo v pravice čeških manjšin, ki jih Nemci sklepajo. Mislim, da to niso neizpoljnjive zahteve.

p **Razmere v Nemčiji.** LDU Weimar, 15. aprila. (ČTU) Rusko državno ministrstvo je predlagalo nemškemu državnemu ministrstvu, naj se narodna skuščina preloži zopet v Berlin. Weimarski krogi to željo živahno podpirajo in je zelo verjetno, da se bo državna vlada odločila izvršiti predložitev takoj po Binkoštih. „Nieuwrve Rotterdamsche Courant" poroča iz Pariza: Pichon se je izrazil napram zastopnikom listov, da je položaj v Nemčiji zelo resen, da komunistični teror ogroža vse mirovno delovanje in da niso več izključene vojaške odredbe entente.

Pokrajinske vesti.

kr **Lekarno na Jesenicah** prevzame s prvim majem t. l. g. Ph. Mr. Fedor Gradišnik.

kr **Na trebušnem tifusu** je umrla v Orehovici pri Novem mestu ena oseba in ena zbolela.

kr **Celje.** V nedeljo 13. t. m. ob 9. uri zjutraj vidimo pred takozvano „Narodno kavarno" v Rotovški ulici v času, ko je ulica najbolj obljudena, kot kanon pijanega možakarja kot dirigenta dveh godcev na harmoniko. Za temi tremi je šest možakarjev, pijanih kot kr . . e. Sprevod se pomika po največjih ulicah, kličoč: Živijo Jugoslavija! Ne zgražali bi se, če bi videli v sprevodu cestne pobaline, a — čujte in strmite! — v sprevodu so bili trije oficirji. Ljudje so trumoma vreli na kup, sramu odhajali z zgražajočimi besedami: „To naj bodo oficirji, to vzgojitelji naših fantov! Res, treba jim visokih plač za stanu primerno življenje! Vojaško povoljstvo naj nastopi z vso strogostjo, da se slični slučaji niti enkrat več ne ponove!"

kr **V Mariboru** je opažati v zadnjem času, da je mnogo trgovin brez izvesnih desk in nadpisov. S tem zavajajo slovenske odjemalce, zlasti one z dežele, da ne vedo kam zahajajo. Na drugi strani v znanih nemških trgovinah kakor n. pr. pri Pirchanu, Michelitschu in Worscheju ter tudi drugih demonstrativno nočejo razumeti slovenskega jezika, če je odjemalec inteligent. Odpravljajo ga z besedami „Ich verstehe nicht", dasi s kmeti govore slovensko. (Bila bi pač potrebna revizija koncesij.)

kr **V Mariboru** se je pojavil en slučaj griže in en slučaj osepnic.

kr **V ptujskem okraju je obolelo** 6 oseb na osepnicah.

Stanovanjska beda.

K novi stanovanjski naredbi smo dobili daljši dopis, ki pa je postal brezpredmeten, ker je medtem deželna vlada odklonila predlagano naredbo poverjeništva za socijalno skrb, češ, da ne gre izdajati tozadevno naredbe deželne vlade, ker je predložen narodnemu predstavništvu v Belgradu tozadeven zakon za vso Jugoslavijo.

Stanovanjske razmere so neznosne, nekaj se mora zgoditi in sicer energično, s samimi obljubami ni nič pomagano. Stranke, ki nimajo pravega opravila v Ljubljani in v drugih mestih, bi se morale poslati na deželo. Ravno taki, ki privatizirajo imajo najlepša in največja stanovanja. Take ljudi ven iz mest, pa bo dovolj stanovanj na razpolago. Za take je pač vse eno, ali živijo v mestih ali na deželi. Drugi pa, ki so navezani na službe in delo v mestih, morajo dobiti primerna stanovanja. Da morajo bivati ti trpini po luknjah, je socijalen in naroden greh in ugovarjamo tudi, da bi se določila skupna uporaba kuhinj. Kdor bo kaj takega dovolil — in še celo naredbenim potom — bo odgovoren za prepire in sovraštva ter druge s tem združene neprilike. — Ven s parasiti, pa bo stanovanj s kuhinjami za potrebne dovolj.

Prav pa tudi ni, da bi se stanovanjski prostori ali le del stanovanj ne smel porabiti za pisarne in obrtne namene. Gospodarsko ne smemo počivati, temveč napredovati in to je nemogoče, ako se za razne tehnične,

trgovske in druge pisarne ter za razvijajočo se obrt ne bi smeli otvorjati novi lokali. Ker pa takih ni, se morajo stanovanja oziroma deli stanovanj v te svrhe porabiti. Seve bi o istiniti potrebnosti o tem naj ne odločal gospodar hiše, temveč mešana komisija, sestavljena iz hišnih gospodarjev, obrtnikov in najemnikov.

Kaj je s tistimi 10 milijoni K, ki jih je deželna vlada določila za napravo stanovanj v Ljubljani. Ali se je kaj zgodilo, ali se kaj naredi?! V bližini Ljubljane je več gradov — v Šiški, v Vodmatu, na Kodeljevem, na Fužinah itd., kjer bi se dala napraviti stanovanja. Napraviti bi se dale dobre barake, ki bi vsaj za nekaj časa odpomogle stanovanjski bedi. Bolje v dobri baraki, kakor pa v vlažnem temnem stanovanju po več strank natrpanih kakor sleniki.

Pred vojsko je štela Ljubljana 40.000 prebivalcev, danes šteje s predmestji 97 000. Prišli so v Ljubljano razni uradi, z njimi nešteti uradniki z družinami. Trgovina in obrt se razvijata in privabljata čim dalje več ljudi, tudi uradi se bodo morali razširiti, Ljubljana bo odslej rapidno rastla in stanovanjska beda bo še par let prav občutna, če se bo tudi zidalo in kaj ukrenilo zoper stanovanjsko bedo. Ako bo pa ostalo le pri obljubah, je katastrofa neizogibna, kajti vsaka sila do vremena.

Nujno potrebno je tudi, da se še letos in sicer čimprej razširi cestna električna železnica v Rožno dolino, Udmat in proti Št. Vidu, da morejo delavci in uradniki stanovati tudi zunaj mesta. Če se razširi tramvaj, bodo rastle hišice zunaj mesta druga za drugo in bodo razbremenile Ljubljano.

Po časopisih se je stavilo že toliko umestnih in lahko izvedljivih predlogov v olajšanje stanovanjske bede, a storilo se dosiej še ni nič. Bliža se maj, zopetni odpovedni rok in dirka za stanovanji se začne iznova. Skrajni čas je, da začneta mesto in vlada z dejanji, ker besed je že bilo dovolj, sicer se zares zgodi nasilen preobrat, ki ne bo nikomur v korist, pač pa bo uničil premoženja in življenja,

Železničarsko gibanje.

Deželna vlada v Ljubljani je že pred par dnevi brzojavno opozorila osrednjo vlado v Belgradu na nedogledne posledice železničarskega štrajka. Nato je železniški minister Vulović demisijoniral ter je stopil na njegovo mesto dosedanji minister pošte Lukinić, ki je izjavil, da pride po Veliki noči v Ljubljano.

Na vlogo Zveze jugoslovanskih železničarjev je osrednja vlada v Belgradu deloma ugodila njenim zahtevam ter izdala naredbo, po kateri se izplača železničarjem v Sloveniji tudi za nazaj od 1. marca naprej nastopni dodatek.

Ti dodatki veljajo od 1. marca naprej in se morajo takoj izplačati za dva meseca poleg vseh dosedanjih dodatkov:

Razred	Letna plača						
	od 1000 do 2200	od 2200 do 2800	od 2400 do 3600	od 3600 do 4800	do 1400	od 1400 do 1800	od 1800 naprej
1	101	133	161	183	101	109	125
2	150	183	210	258	123	149	155
3	184	217	244	292	143	164	180
4	217	250	277	325	173	189	205
5	250	283	310	358	198	214	230
6	284	317	344	392	223	239	235
7	317	350	377	425	248	264	280
8	350	383	410	458	299	289	305

Delavcem, dninarjem itd. se uredi plača po zgoraj navedenih razpredelbah.

S tem je pa le deloma ugodeno zahtevi „Zveze jugosl. železničarjev“ in vršijo se pogajanja, ker zahteva Zveza upravičeno popolno izpolnitev svojih zahtev. Naši narodno zavedni železničarji so bili, ki so rešili našo domovino razsula in ki še stoje vkljub borni plači neustrašeno na svojih težavnih mestih. Pomislimo le, kaj bi bilo, če bi bili naši železničarji odrekli, ko se je valila milijonska armada po razsulu čez Slovenijo; kaj bi bilo, če bi narodno zavedni železničarji bili odpovedali, ko so nemškutarji v Mariboru in sploh ob severni meji odrekli ter delali zmešnjave; pomislimo pa tudi, kaj bi bilo, če bi danes zastal železniški promet, ko nam dovažajo premog, živež itd. In za svojo požrtvovalnost, za svoje nadčloveško delo se je železničarje plačevalo z dnevno 6 K, beri in piši šest kron, s katerimi si ne more kupiti niti večerje.

Zveza jugoslovanskih železničarjev je storila najenergičneje korake, da izbojuje trpinom železničarjem njih pravice in da prepreči nemire in katastrofo, ki si jo mnogi podkupljeni hujskači tako žele. Saj pravijo, naj bo štrajk, naj bodo nemiri, bomo zopet lahko kradli, kakor smo ob preobratu; naj pridejo Italijani in naj zavlada diktatura madžarskega proletarijata. Če zavladajo res take razmere, potem je konec Slovenije, konec Jugoslavije in ne bo gospodoval slovenski proletarijat, temveč oholi Italijan in naduti Madžar in Nemec in slovenski narod izgine za vedno.

Zato pa se je Zveza jugoslovanskih železničarjev zavzela najenergičneje, da reši svoje člane in svoj narod. In posrečilo se ji je.

Deželna vlada v Ljubljani je dala Južno železnico pod državno nadzorstvo ter dala en in pol milijona kron, da se zenačijo plače uslužbencev juž. železnice s plačami onih državne železnice. V Ljubljani se ustanovi tudi ravnateljstvo juž železnice.

A še ni minila nevarnost, je samo odložena. Za zahtevami slovenskih železničarjev stoji ves slov. narod ter zahtevamo od osrednje vlade, da spravidi in ugodi. Zahteve železničarjev so slovenski narodni postulat, kajti zvestoba za zvestobo. Železničarji so rešili domovino in domovina ne smo biti nehvaležna s tem, da bi bila napram njim krivična.

Dnevne vesti.

dn **† Učitelj Josip Vitori.** V ponedeljek ob 8. uri zvečer je umrl v tukajšnji deželni bolnišnici gosp. Josip Vitori, učitelj-begunec na šoli v Ajševici pri Gorici. N. p. v m.

dn **Pri eksploziji v vlaku št. 510 med Zidanim mostom in Sevnico dne 12. aprila 1919 so se ponesrečili:** Neznana ženska je ubita. Ranjeni leže v bolnišnici milosrdnih brača v Zagrebu: 1. Jurašek Adam, 40 let star, posestnik, Vukovar; 2. Radakovič Lazo, 25 let star, trgovec, Dol. Lapac; 3. Majcen Andro, 35 let star, elektrotehnik, Zagreb; 4. Kos Adolf, 30 let star, trgovec, Maribor; 5. Bacha Karlo, 29 let star, poljedelec, Zagreb; 6. Kos Adam, 38 let star, trgovec, Št Lovrenc na Ptujskem polju; 7. Stojadinović Hranislav, 40 let star, nadkonobar, Beograd; 8. Neudorfer Stanislav, 40 let star, posestnik, Zlatar; v posadni bolnici v Zagrebu ležijo: 9. Stropnik Dragotin, kapetan - intendant štaj. obm. vojn. pov., Maribor; 10. Kos Juraj, 24 let star, trgovec, Zagreb; v bolnici v Brežicah leže: 11. Petrič Franc, 30 let star, oficijal poštn. ček. urada v Ljubljani, umrl dne 13. aprila 1919; 12. Petrič Celestina, žena zgoraj imenovanega; 13. Golob Franc, 35 let star. orožniški stražmojster pri višj. povelj. v Ljubljani; 14. Stojsavljević Dušan, 49 let star, upravitelj polj poslovnice v Splitu; 15. pl. Petković Alojzij, 32 let star, kapetan pri 16 pešpolku v Belovaru; 16. Barbot Franjica, 36 let stara, posestnica v Zagrebu, Senova ulic 23; 17. Fürst Lavoslav, 52 let star, tovarnar v Belovaru; 18. Fotes August, 31 let star, trgovec v Kutinu; 19. Čok Andrej, gradn. aspirant juž. želez. v Rajhenburgu; 20. Kelman Ida, 21 let stara, konteristinja v Špod. Šiški (lahko ranjena).

dn **Pri nesreči** v vlaku pri Sevnici, ko so bili potniki natlačeni kot sardine v gorečih vozovih in se je med njimi naravno pojavila strašna panika, so nekateri „strokovnjaki“ ohranili hladno kri in ob tej priliki ukradli iz žepov sopotnikov preko 20.000 kron

dn **Železničarski štrajk odgoden.** Sinoči se je vršil od 6.—9. v Unionu v Ljubljani shod železničarjev. Sklenilo se je, da se z ozirom na katastrofo, ki bi neizogibno v slučaju štrajka zadela našo mlado državo, odloži štrajk in se pošljeta 2 zaupnika v Belgrad k pogajanjem z vlado. Slični shodi so se vršili sinoči tudi v Mariboru in na Hrvatskem.

dn **Tramvajski uslužbenci** v Ljubljani so začeli včeraj popoldne štrajkati. Tramvajski promet je ustavljen. Skrajni čas je, da poviša tramvajska družba plače svojim uslužbencem.

dn **Novi predpisi za potovanje.** Ker občinstvo ni poučeno o novi naredbi za potovanje, in ker se množijo slučaji, da se morajo potniki vračati, smo se obrnili v tej zadevi na kompetentno državno oblast, kjer smo dobili sledeča pojasnila: Z naredbo ministrstva za notranje zadeve od 4. aprila t. l. št. 11.647 veljajo sledeče odredbe za potovanje s posebnim ozirom na Slovenijo: 1. Za notranji promet so potrebne potne izkaznice. Kdor potuje iz ene občine v drugo v enem in istem okraju, mora imeti potno izkaznico od občinske oblasti. Kdor potuje iz enega okraja v drugi, mora imeti potno izkaznico od okr. glavarstva oziroma policijske oblasti. Ta izkaznica mora biti vidirana od krajevne vojaške oblasti (štacijskega poveljstva). Potne izkaznice veljajo največ za en mesec. 2. Za zunanji promet: Kdor hoče potovati v inozemstvo, kar pa je le izjemoma dovoljeno, naj gre s svojo fotografijo na okr. glavarstvo oziroma policijsko oblast. Ta mu izda potni list, ki se nato pošlje v Belgrad v podpis ministru notranjih zadev. V silno nujnih zadevah se more dobiti potno dovoljenje tudi brzojavno iz Belgrada. Politična oblast označi na podlagi brzojavnega dovoljenja datum in številko dovoljenja v potni list. S pravilno izpolnjenim potnim listom je treba iti k divizijski oblasti, da ga vidira. Potni listi veljajo najdalje šest mesecev toda le za enkratno potovanje tja in nazaj. — Za odpuščene uradnike in druge osebe, ki definitivno zapustijo našo državo, izdajajo gori omenjene oblasti propustnice, na kateri mora biti številka in datum dovoljenja poverjenika za notranje zadeve. Vsi državni obmejni komisarji imajo strog nalog, da vršijo kontrolo v smislu te naredbe. — Tisti, ki ne varčujejo z denarjem, se opozarjajo, da se morejo obmejne straže sicer podkupiti toda podkupljivca odvedejo nato v luknjo. Ta naredba, ki je prehodnega značaja, je trenutno zelo važnega političnega pomena. Predvsem je zdravilo za takozvano romarsko bolezen, na kateri bolehajo posebno bivši vojaki. Na ta način pa se omejuje tudi špekulacija na zunaj in na znotraj in ž njo zvezana brezposelnost. Tudi je dobro sredstvo proti boljševizmu. Naredba pa olajšuje potovanje onim, ki morajo nujno potovati. Ta naredba pa je tudi pedagogičnega pomena, kajti vsi oni, ki prej niso mogli živeti brez Dunaja in Gradca, bodo uvideli, da so v novi državi in bodo temu primerno uredili svoje stanovske in trgovske potrebe.

dn **Stanovanjske barake.** V 61. seji je deželna vlada sklenila, da se dajo z malimi izjemami vse barake v Ljubljani ter vse barake na Brezovici na razpolago za stanovanjske namene.

dn **Protialkoholni oddelek** se ustanovi pri poverjeništvu za socijalno skrb v Ljubljani.

dn **Licence za kinomatografe v Sloveniji,** ki bi imeli ugasniti s 10. aprilom, se podaljšajo do tedaj, ko izide izvršilna naredba o podržavljenju in monopolizaciji kinematografov.

dn **Slovenski ujetniki na Italijanskem.** Za slovenske ujemike domačega 17. pešpolka v taborišču Teano pri Kaserti je deželna vlada vsled posredovanja polkovnega župnika Martina Škrjanca nakazala podpora 1000 frankov. Večji znesek se dovoli za podporo slovenskih ujetnikov v Italiji sploh.

dn **Policija.** Deželna vlada je sklenila: Moštvo zbora varnostne straže v Ljubljani, katero je bilo leta 1913 pri ustanovitvi policijskega ravnateljstva v Ljubljani prevzeto neposredno iz občinske redarstvene službe v državno redarstveno službo, se šteje prejšnji čas v občinski redarstveni službi tako, kakor bi bil potekel v državni službi. To velja za napredovanje v višje plačilne stopnje za aktivitetne in starostne doklade in za mirovnine. Ta sklep, ki velja za službene prejemke od 1. aprila t. l. naprej, se predloži ministrstvu za notranje zedeve,

dn **Zasebni brzojavni promet s celo Nemško Avstrijo zopet dovoljen.** Vsled odloka poštnega ministrstva je zopet dovoljen privatni brzojavni promet s celo Nemško Avstrijo. Pristojbina za navadne brzojavke znaša 15 v za besedo, minimum 2 K 50 v za brzojavko. Dovoljene so tudi nujne brzojavke, za katere se plača trikratna pristojbina. Vojna doklada 20 v od brzojavke se ne plača.

dn **Uradništvo in kratkovidnost naše vlade!** Naša vlada ne vidi, da je naše uradništvo tisti stan, ki ji je najvestneje udan in na katerega sme biti opravičeno ponosna. Naši uradniki so uzor uradnikov in se nikakor ne morejo primerjati z uradništvom na Hrvatskem. A naša vlada jih hoče menda s silo privesti do tega, da postanejo taki, kakoršni so na Hrvatskem. Naša vlada ne da uradnikom toliko plače, da bi mogli od iste tudi le za silo živeti! V tem obupnem položaju ne preostaja našim uradnikom drugega, kakor da si iščejo enakega postranskega zaslužka, kakor uradniki na Hrvatskem, ali pa da odpovedo svoje delo. Kaj bo potem, če uradniki ustavijo svoje delo in če bodo uradi — predvsem pa sodišče zaprti — tega menda naša vlada niti najmanje ne premisli, ker sicer ne bi tirala uradništva do obupa. Zadnji čas je, da se vlada zdrami in da skrbi vsaj v toliko za svoje uradnike, da ne bodo stradali. Je pač smešno — a resnično — da ima sedaj pri nas poročnik večjo plačo, kakor predsednik dež. sodišča!

dn **Vsem lekarnarjem!** Prosta organizacija slov. farmacevtov, gremij lekarnarjev za Slovenijo in odbor službujočih farmacevtov so soglasno sklenili, da naj velja odslej gimnazijska matura kot predpogoj za vstop v farmacijo. Noben lekarnar toraj naj ne sprejme aspiranta z dosedanjim 6 razrednim gimn. predštudijem. Enak predpogoj je že zdavnaj vpeljan v vseh kulturnih državah in tudi obstoja v enem delu naše države t. j. na Hrvaškem. Vsled tega je nastal za slov. farmacevte nezdržljiv položaj, da morajo študirati na zagrebški univerzi kot izvanredni slušatelji; a tudi študij na inozemskih vseučiliščih bi jim bil nemogoč.

Mr. R. Sušnik. Mr. R. Ramor.
Mr. R. Karba.

dn **Nalezljive bolezni v Ljubljani.** V času od 30. marca do 5. aprila je obolela v Ljubljani na davici ena oseba, na pegavici 6, in na osepnicah ena oseba.

dn **50 letnico svojega obrta** praznuje danes g. Andrej Doktorič, zlatar v Ljubljani. Vkljub visoki starosti je še vedno čil in zdrav. Čestitamo!

dn **Gremij trgovcev** naznanja svojim članom, da je preselil svojo pisarno v Gradišče št. 17, I. nadstr. Uradne ure od 8. do 2. popoldne.

dn **Begunski sosvet.** Te dni so imeli begunci iz vseh krajev zasedenega ozemlja sestanek v gostilni Zlatorog v Ljubljani. Posvetovali so se, kako bi si izboljšali svoje žalostne razmere. Rezultat posvetovanja je bil ta, da so izvolili izmed sebe poseben odbor — sosvet, ki šteje devet članov. Ta odbor se bo skupno s posredovalnim uradom za begunce v Ljubljani in še s tremi člani, zastopniki deželne vlade, bavil z vsemi begun-

skimi vprašanji. V ta namen so begunci sklenili več resolucij in jih odposlali na deželno vlado.

dn **Prošnja občinstvu.** V bližajočih se dneh priredi stanovska zveza sloven. akademikov po vsej Sloveniji cvetlične dneve. Kdaj se bo vršil n. pr. v Ljubljani in druge podrobnosti, bo objavil ljubljanski veselični odsek SZSA., odseki po deželi pa so itak obveščeni o teh pripravah in bodo storili svojo dolžnost. Slavno občinstvo se naproša, da prispeva po možnosti z denarnimi sredstvi, ker stojimo slov. akademiki v Zagrebu, okoli 300 po številu, pred krizo, da se nas vrže v drugem semestru sredi študija iz jugoslovanske akademske menze — ki ima mesec za mesecem večji deficit — na cesto oz. se menza sploh razpusti. Stanovska zveza slov. akad. pričakuje, da se bo odzvala celokupna slov. javnost temu njihovemu apelu in in ne bodo njihove prošnje v tem oziru zaman. Za časnikarski odsek SZSA, Podbevšek A.

dn **Jugoslovanski visokošolci tehniki v Brnu** so mogoče izmed vseh naših visokošolcev najbolj pozabljeni, čeprav jih študira tam okoli 100 iz vseh krajev naše domovine. Stiki z domovino so pretrgani, vladne podpore absolutno ne zadostujejo, naš denar v češko-slovaški državi še nima kurzne vrednosti, stanovanjska beda je ista kot v Pragi a prehranjevalne razmere še dosti slabše. Da vsaj deloma odpomore bedi je sestavilo jugosl. ak. dr. „Jugoslavija“ v Brnu odbor, ki je prevzel nalogo ustanoviti in vzdrževati jugosl. akad. menso v Brnu. A brez gmotne pomoči javnosti dijaštvo samo ne more uresničiti svoje ideje. Obračamo se zato na jugoslovansko javnost, da čim hitreje in v čim večji meri podpira menso naših brnskih tehnikov. Jugoslavija je brez inženirjev, a naš tehnični naraščaj je na tem, da radi bede opusti nadalnjo študiranje. Za jugosl. akad. menso v Brnu nabiralo se bo po zbiralnih polah; direktni darovi pa naj se vpošljejo Obrtni banki v Zagrebu na račun akad. dr. „Jugoslavije“ v Brnu preko tamošnje Živnobanke.

dn **Pročelništvo kr. šumarske akademije v Zagrebu** me je pooblastilo, da obvestim svoje kolege, da se začnejo izpiti na kr. šumarski akademiji na početku letnega semestra dne 28. IV. t. l. Kdor želi pristopiti k tem izpitom, mora se prijaviti pri pročelniku kr. šumarske akademije najkasneje do 26. IV. do 12. ure dopoldne. Franjo Sevnik, štud. ing. forest. Zagreb, Šumarska akademija.

dn **Cene sobam po hotelih.** Dočim hišni posestniki ne smejo zvišati najemnine, ne veljajo menda zadevni predpisi za posestnike hotelov. Kajti ti dražijo, kakor pravi navijalci cen. Za sobo, ki je stala v mirnem času 1.60 K na dan, zahtevajo danes najmanj 8 K, torej petkrat več. Seve se mora še posebej plačati postrežbo in ako te taka skromna sobica na dan ne stane v celem več kot 10 kron, si srečen. Ako računamo, da imajo prvovrstni ljubljanski hoteli po 100 postelj in da se povprečno plačuje od postelje 8 K, pomeni to dnevno 800 K dohodkov, kajti oddano je dnevno vse. Od teh 800 K je prav gotovo čistega dobička 500 K, na mesec torej znese 15.000 K in na leto 180.000 K. Tudi za hotelske sobe se naj določijo najvišje cene, ki nikakor ne bi smele presegati dvakratne mirovne cene, saj tudi plače javnih uslužbencev niso več kot dvakrat višje kakor pa pred vojsko.

dn **Narodni davek.** V mesecu marcu so došli sledeči darovi za Narodni svet v Ljubljani: v denarju K 1070, nadalje je daroval neimenovani zlato damsko uro z verižico, isti 41 zlatnikov po 10 K, 2 zlatnika po 20 K, 1 Napoleondore za 10 fcs; neimenovani zlato moško verižico. Srčna hvala!

dn **Uradni popravek.** V smislu § 19 tisk. z. blagovolite sprejeti v Vaš list sledeči uradni popravek notice „Zapirajo na ukaz celovške sodnije“, priobčene v Vašem listu dne 8. aprila 1919 št. 87. — Res je, da sta bila dva kmeta iz Solčave zaradi hudodeistva lovske tatvine od pristojne deželne sodnije v Celovcu leta 1916 kaznovana na par mesecev zapora, da sta imela dobrega slovenskega zagovornika, ki je uporabljal vsa pravna sredstva, da je razsodba pravomočna in da se je nastop njune kazni že dve leti na njuno prošnjo odlagal. Ker pa se nista odzvala ukazu za nastop kazni v ječah okrožnega sodišča v Celju, je to celjsko sodišče ista dalo vsled nepokornosti pripeljati v ječo. Ni pa res, da sta se brez dokazov obsodila, da se je gornjegrajski sodnik dal komandirati iz Celovca in da je ukazal kmeta odgnati v zapor. Isti sploh v tej zadevi ni nič odredil. Okrajno sodišče ni pristojno to zadevo vnovič preiskati, niti hudodelce v svojih zaporih zapirati (ampak samo prestopnike) ali legijonarje obešati na vrv. Tudi ni tu merodajno mednarodno pravo, ampak naši veljavni kazenski zakoni.

dn **Pogreša se** Franc Šmid, ki je služil nazadnje v avstrijski armadi vojna pošta 339. Kdor kaj ve o njem, naj sporoči njegovemu očetu Jak. Šmid, Podlonk št. 11, p. Železniki.

Društvene vesti.

dr **Društvo zasebnih uradnikov in uradnic** za Slovenijo v Ljubljani naznanja članom, ki obiskujejo srbohrvatski tečaj, da je prva prihodnja ura v petek, dne 25. aprila.

dr **Osrednje društvo stavbinskih delavcev** v Sloveniji, priredi izlet na Rožnik, v nedeljo, 27. aprila ter se bode vršilo zborovanje ob 9. uri dopoldne v verandi restavracije na Zgornjem Rožniku.

Razna poročila.

Skromne zahteve brezposelnik...

LDU Dunaj, 14. aprila. (ČTU) Včeraj dopoldne je imela komunistična stranka na Dunaju dve zborovanji. Med govorniki se je opažalo mnogo zastopnikov madžarskih komunistov. Sprejeli so nastopno resolucijo: Invalidi zahtevajo takoj izplačljivi dobavni prispevek po 800 K za osebo, zvišanje invalidne rente na 15 kron dnevno in za invalide, ki se nahajajo v bolnišnicah, dnevno plačo po 4 K ter izročitev vseh vojnih bolnišnic v vporabo vsakovrstnih bolnikov. Nato so odkorakali udeležniki zborovanja z rdečimi zastavami proti državnemu uradu za vojaške zadeve. Na potu so ustavili avtomobile, izgnali iz njih vožence ter posadili v nje invalide.

Vznemirjenje v Vatikanu.

rp LDU Berlin, 14. apr. (ČTU) Korespondent Mavricij Ruis je imel pogovor s kardinalom Gasparijem, ki je konstatiral, da se boljševizem rapidno širi in Vatikan zelo vznemirja. Razkosanje Avstrije je toliko večjega pomena, ker je bila ta država najbolj poklicana, biti element miru in reda prve vrste. Čehoslovaška vlada je z Vatikanom že v stiku; zanimivo je, da je podpredsednik poljske konstituante Žid. Glede Jeruzalema zagovarja Vatikan najmanj internacijonaliziranje.

Strahovlada komunističnih mogotcev v Budimpešti.

rp LDU Berlin, 14. aprila. (Dun. KU). „8 Uhr Abendblatt“ javlja: Znana tukajšnja oseba je prejela od absolutno zanesljivega svedoka, ki je zapustil Budimpešto zadnje dni, tako grozovite vesti, da prebledevajo spričo nje celo ruski boljševiki. Na podlagi te so dali usmrtiti sočasni komunistični mogotci v budimpeštanskih ječah bivšega ogrskega paladina nadvojvodo Josipa, bivšega ministrskega predsednika dr. Wekerla in bivšega trgovskega min. Szerenyja. Svedok poroča dalje, da so vesti, ki prihajajo iz Ogrskega v inozemstvo, skoro vse neresnične, ker pripuščajo mogotci samo njim ugodna poročila. Budimpeštansko prebivalstvo stoji pod pritiskom zločinske vlade, ki potlači vsako drugo mnenje s silnim terorjem in poizkuša vzdržati svojo vlado, ki sama ne obeta dolgega življenja, z vsemi nasilnimi sredstvi. — Pretežna večina dežele si želi ententnega posredovanja, ki bi končalo sedanje razmere. — Opomba: Na vprašanje Dun. KU javlja OKU, da ne more poslati sem poročil.

Najnovejše vesti.

Poročila Jugoslovanskega tiskovnega urada v Parizu.

LDU Bern, 15. aprila. Klavzule preliminarnega miru so v glavnem dogotovljene. Zadnje težkoče so premagali v soboto.

LDU Bern, 15. aprila. „Giornale d'Italia“ prinaša članek, v katerem pravi, da se Wilson strinja z italijanskimi zahtevami, toda samo do Pulja. List izjavlja, da ne bo nobena italijanska vlada podpisala miru brez Reke, Dalmacije in otokov. Italija bo obdržala, če treba, zasedeno ozemlje s silo. Vse kaže, da bo vprašanje Reke rešeno še ta teden.

LDU Bern, 15. aprila. V soboto je prispela v Pariz čehoslovaška delegacija, ki bo zastopala interese lužiških Srbov in Čehov, ki prebivajo na Saksonskem in v pruski Sleziji.

Energični koraki dr. Korošca.

Zagreb, 15. aprila. (Izv. por.) Minister za prehrano dr. Korošec je odredil, da se imajo preiskati vsa poslovanja sladkornih tvornic v Bački, Banatu in Baranji. Preiskava je odkrila takoj prve dni velike korupcije v vseh tovarnah. Skoro vsak vodilni uradnik je aretiran ali odpuščen. Tako je aretiran ravnatelj in tajnik tovarne v Vrbasu in v Červenki. V velikem Bečkereku je aretiran ravnatelj Elek ter vodja mestne aprovizacije Brankovan. Velike množine sladkorja, namenjene za tihotapljenje, so se našle ter konfiscirale. Stroge revizije v vseh tovarnah ter aprovizacijskih napravah se nadaljujejo.

Mezdno gibanje v Zagrebu.

Zagreb, 15. aprila. (Izvir. por.) Zasebni uradniki in trgovski nastavljenci so se dogovorili z delodajalci in so se določile plače od 350 do 900 kron mesečno. Za enkratni nabavni prispevek bo treba samo v Zagrebu nad tri miljone kron.

Zahteve hrvatskih časnikarjev.

Zagreb, 15 aprila. (Izvir. por.) Danes je skupščina hrvatskih novinarjev zahtevala, da se proglasi minimum mesečne plače 1200 kron. Z lastniki listov se vrše pogajanja.

Suverenost Reke.

Belgrad, 15. aprila (Izvir. por.) „Pravdi“ se poroča iz Pariza, da bo Reka suverena in da je tako izključeno, da dobi Italija Reko.

Prepovedan shod.

Zagreb, 15. aprila. (Izv. por.) Vlada je prepovedala shod jugoslov. levičnih socijalistov, ki bi se imel vršiti v Brodu.

Italijansko vojaštvo v Matuljah.

Bakar, 15. aprila. (Izv. por.) Sinoči je dospelo v Matulje veliko oddelkov italijanskega topništva. Cela okolica Matulj je natrpana s topništvom vseh vrst ter municijo. Največ vojaštva je v smeri proti Klancu.

Velik shod Zveze jugoslovanskih železničarjev v Mariboru.

LDU Maribor, 15. aprila. Nocoj je bil v Mariboru shod Zveze jugosl. železničarjev. Dvorana Narodnega doma je bila nabito polna. Shod je otvoril nadrevident Jarh. Narodni poslanec Kejžar je obširno referiral o stališču vlade napram zahtevam železničarjev. Govornik je prosil železničarje, da bi še nekaj časa potrpeli, kakor so pod pokojno Avstrijo, in se ozirali na težkoče, ki jih je povzročila vojna. Prosil je naj nikar ne pretiravajo, da z državo vred vsi skupaj ne poginemo. Opominjal je na ugled, ki ga uživajo v splošnem slovenski železničarji kot pionirji ob ustanovitvi Jugoslavije, tudi pri ententi.

Govornik je nadalje poudarjal, koliko živeža je v Banatu, ki se vsled razmer, povzročenih po madžaronskih železničarjih, še ne more dovažati, (klici: „Fej, proč ž njimi!“) na velikanske posledice in škodo, ki bi jo stavka v sedanjih razmerah povzročila ne samo železničarjem samim, temveč vsemu jugoslovanskemu narodu.

Treba je strogo ločiti, da tu delodajalec ni država, marveč še vedno akcijska družba južne železnice, na katero država do sedaj nima še nobenega direktnega vpliva. Vlada bi smatrala stavko kot pobuno proti državi. Poudarjal je, da bo ministrski podpredsednik dr. Korošec, ki je prevzel prehrano, gotovo skrbel za slovenske železničarje.

Govornik je končal z željo, da se nihče ne da zavesti po neodgovornih hujskačih ter je izrekel nado, da v naši državi ne bo povodov za take stavke. Roglič je omenil povišanje tarifov za 200 odstotkov od 18. aprila naprej in izrazil željo, da bi tega poviška bili deležni tudi železničarji. Pri besedah: „Kdor ni prisegel naši državi, nima pravice sprejemati plače od nje,“ je bilo živahno odobravanje, ravnotako pri besedah: „Kdor ne dela, naj ne dobiva plače“.

Poslanec Kejžar je še omenil, da bo 25. t. m. v Belgradu velevažen sestanek zastopnikov vseh jugoslovanskih železničarjev. Soglasno sprejeta resolucija izreka vladi in narodnemu predstavništvu zaupanje, izraža nado, da vlada ne bo dopustila, da se Zveza jugosl. železničarjev posluži skrajnih sredstev in obsoja vsak poizkus, uprizoriti v sedanjih težkih časih stavko. Nato je kapetan Skala v imenu odsotnega generala Maistra pozdravil shod ter izrekel zahvalo za vzorni red, ki so ga slovenski železničarji vzdržali od začetka na vsej progi. Naprosil je železničarje, da bi se tudi nadalje tako delalo, da ne bodo sovražniki, ki komaj čakajo, imeli povoda, da bi notranje nerede zlorabili v svoje namene. Govoru so sledili živijo-klici na generala Maistra. Urednik Žebot je pozdravil shod v imenu slovenskega ljudstva ter se zahvalil slovenskim železničarjem za njihovo požrtvovalno delo v blaginjo naroda. Po shodu so zborovalci zapeli narodno himno „Lepa naša domovina“.

Rezprava o jadranskem problemu.

LDU Pariz, 15. aprila. (ČTU) Kakor poročajo listi, je izjavila visoko stoječa oseba v „Tribune“: V seji ki je bila v stanovanju Wilsona se je sklenilo, da bodo Nemci prejeli dne 25. t. m. predmirevne pogoje. Razpravljalo se bo o Trentinu in adrijanskem problemu. Wilson bo poizkušal, naznaniti datum skorajšnje rešitve.

Kulturni pregled.

kl **Koncert dveh slovenskih domačih umetnic.** Odlični slovenski umetnici, gospa Pavla Lovše, koncertna pevka in gospodična Dana Kobler, koncertna pianistinja ste priredile v pretečenem mesecu izborno uspelo koncertno turnejo. Koncertirali ste v Celju, Slovenski Bistrici, Ptuju, Zagrebu, Belgradu, Novem Sadu in Varaždinu z največjim vspehom. Na Velikonočni pondeljek, 21. t. m. koncertirali bodete v Ljubljani v Unionu z izbranim sporedom. Vstopnice za ta koncert se od danes naprej prodajajo v trafiki v Prešernovi ulici.

kl **Latinščina** po naših šolah. Čuje se, da hočejo humanisti na vsak način spraviti latinščino tudi na realko in celo na meščansko šolo. Utemeljujejo to s tem, da se dijak šele v višjih razredih odloči za svoj poklic, in če si izbere takega, pri katerem rabi latinščino, si ne more pomagati, ker se je ni učil. Mi smo pa glede latinščine tega mnenja, da naj ostane to na gimnaziji in se tam naj se omeji le na kake dve ure na teden. Prične naj se ž njo šele na višji gimnaziji, ko imajo dijaki sposobnost za ta pouk. Latinščina spada v staro šaro. Sedaj živimo v dobi praktičnega znanja in treba se nam je učiti živih jezikov in pa predmetov, ki jih v življenju res potrebujemo, to so fizika, matematika, naravoslovje in risanje, uradniki latinščine ne potrebujejo. Tisto latin-

ščino, pa ki jo potrebujejo zdravniki (in brez nje se da tudi shajati), juristi naravoslovci in zgodovinarji, se je prav lahko nauče na višji gimnaziji z malimi urami, klasični filozofi pa naj se uče na visoki šoli. Ne gre pa, da bi zaradi par klasičnih filologov moralo na tisoče dijakov tratiti čas in si ubijati glavo v toliki meri z nepotrebnim mrtvim jezikom. Duhovniki se je naj uče v semenišču; sicer pa jo bodo tudi lahko pogrešali, če se uvede slovansko bogoslužje. Da bi se pa uvedla na realkah in na meščanskih šolah pa kar najodločneje protestiramo, saj imamo starši menda tudi kako besedo. Naši inžinerji so že gore prestavili in sploh izvedli za človeštvo potrebne, bistroumne naprave, a vse brez znanja latinščine. Po njih načrtih delajo obrtniki in delavci, pa tudi brez latinščine. Če pa mislite, da se rabi latinščina za to, da se more razumeti po časopisih par tujk latinskega kova, se pa zelo motite. Imamo na razpolago slovarje. Sicer se pa ogibajmo tujk in pišimo raje v svojem razumljivem jeziku, pa bo vse v redu. Torej: latinščina naj ostane na gimnaziji, drugod jo odločno odklanjamo.

Zdravstvo.

z **Zdravilišče Rogaška slatina.** V najem se oddajo: zdravilliška kavarna ponudniku Ignacijn Remicu iz Postojne, dosedanjemu poslovodji kavarne „Kaiserhof“ v Gradcu, brivnica ponudniku Juriju Majerevič u, dosedanjemu poslovodji prvega brivskega salona Petrovič v Gradcu, in pekarna ponudniku Viljemu Bizjaku, pekovskemu mojstru v Ljubljani. Ostali obratni prostori se na novo razpišejo, ker so se oglasili s ponudbami samo dosedanji najemniki nemške narodnosti. Provizornim zdravniškim kopališkim nadzornikom se imenuje dr. Franc Kolterer, kateremu se poveri nadzorstvo kopališča v sanitarnem in higijenskem oziru. Vodstvo in nadzorstvo dijetetične kuhinje se poveri zdravniku dr. Lavriču. Invalidom stoji na razpolago vojniški dom, s katerim disponira poverjeništvo za socialno skrb. Ustanovi se zdravilliška komisija obstoječa iz petih članov in sicer iz zastopnika okrajnega glavarstva, zdravilliškega ravnateljstva, zdravilliškega nadzorovalnega zdravnika, občine Rogaška Slatina in štirih okoliških občin. — Ta komisija bo dovoljevala tudi ugodnosti revnim kopališkim gostom, do tedaj pa, dokler ne začne poslovati, stori to poverjeništvo za javna dela. Posel državnega zdravilliškega nadzornika se poveri ravnatelju Francu Hergu. Poverjeništvo za javna dela bo posredovalo pri železniškem ravnateljstvu, da se za sezijako dobo od 1. maja do 30. septembra upelje še tretji vlak v vseh smereh. Poverjenik za notranje zadeve bo pri osrednji vladi izposloval potne olajšave za zdravilliške goste.

Trgovski promet z inozemstvom.

Že več mesecev je vladala nejasnost, kako se vrši trgovski promet z inozemstvom. Ker smo v Sloveniji bili v tem oziru s tesnimi vezmi vezani na Nemško Avstrijo, Hrvatje pa na Madžarsko, je centralna vlada kot zaveznica antante bila v težkem položaju, ker je hotela ugoditi deloma nam, deloma antanti. Centralna vlada je uvidevala, da se ti ozki, stoletja trajoči trgovski stiki ne dajo kar čez noč odrezati, čeprav so zavezniške velevlasti silile nato, da se do sklepa miru ukine ves promet s sovražnim inozemstvom. S sklepom ministrskega sveta z dne 7. marca se je vprašanje trgovskega prometa z inozemstvom dokončno uredilo in veljajo odslej naslednja pravila.

Centralna uprava za trgovski promet z inozemstvom posluje odslej kot centralni organ v Belgradu in ima podružnice na sedežih pokrajinskih vlad. Za Slovenijo posluje kot podružnica prehodno gospodarski urad v Ljubljani, ki je že doslej dajal izvozna dovoljenja. Principa, pod katerim se dajo izvoznice, sta v glavnem dva. Za nepriateljske države in za države s slabo valuto, to so Madžarska, Nemška Avstrija, češkoslovaška in poljska republika, se dovoljuje izvoz le na podlagi kompenzacij in rekompenzacij, to se pravi med našo in med temi državami se sklenejo dogovori v večjem okviru za izvozno blago, ki ga naša država nujno potrebuje. Fakturna vrednost uvoženega in izvoženega blaga mora biti ista. Izvoz v države z zdravo valuto je za našo eksportno blago dovoljen. Obračun z državami prve vrste se izvrši na ta način, da se v vsaki državi določi po en denarni zavod, kateri mora skrbeti, da se vsi računi pokrijejo z blagom ne pa z gotovino. Za kupčije z Nemško Avstrijo oskrbuje zazdaj ta obračun Jadranska banka v Ljubljani. Oni trgovci, katerim še dovoli izvoz izključno za zdravo valuto, morajo to odstopiti devizni centrali, ki bo te zahtevke porabila za plačilo onega blaga, ki ga je treba v dotičnih državah nabaviti.

Kakor smo zgoraj povedali, razdeli centralna uprava vsled takih dogovorov uvoženo blago na posamezne pokrajine, istotako določuje kontingent blaga, ki se izvozi na posamezne pokrajine. V okviru teh kontingentov izdajajo potem podružnice izvozna dovoljenja. Radi evidence izdajajo centrala in podružnice za vsak izvoz izvozne nakaznice, ki jih mora pošiljatelj pridejati tovornemu listu. Te izkaznice so javne listine in se vsaka zloraba kaznuje po kazenskem zakonu. Pripomniti je, da se bodo izkaznice izdajale samo solidnim državljanom, ki imajo pravico za trgovske posle z dotičnim blagom. Taksa za vsako izdano izvoznico oziroma za vsak vagon izvoznega blaga znaša 4 dinarje. Glede postopanja pri izvozu je pripomniti, da mora kupec, predno se blago natovori in odpravi, deponirati pri zavodu svoje države, ki je določen za obračun kompenzacijske trgovine, okrogli znesek, ki približno odgovarja fakturni vrednosti kupljenega blaga, istočasno mora javiti temu zavodu, pod katerimi pogoji se sme ta znesek izplačati v našo državo. Dotični zavod v inozemstvu obvesti o tem svoje zastopnike v naši državi ter izplača na podlagi od kupca določenih pogojev (n. pr. izvoznega dovoljenja, duplikata tovornega lista itd.) ta znesek prodajalcu.

Prav tako mora pri uvozu kupce deponirati pri v to določenem zavodu v naši državi okrogli znesek, ki približno odgovarja fakturni vrednosti kupljenega blaga. Istočasno naj sporoči temu zavodu, pod kakimi pogoji se sme ta denar izplačati v dotični tuji državi. Naš denarni zavod obvesti o tem svoje zastopnike v tuji državi, ter izplača na podlagi od kupca določenih pogojev ta znesek prodajalcu.

S to uredbo je sedaj trgovski promet z inozemstvom natančno določen in bo Prehodnogospodarski urad kot podružnica centralne uprave v okviru kontingenta, ki ga določi centralna uprava odslej dajal izvozne izkaznice.

Prehodnogospodarski urad bo v listih objavil kontingent različnega blaga, ki ga sme za izvoz dovoliti in določiti rok, do katerega se prošnje za izvoz lahko vlagajo. Glede blaga, ki ne bo v kontingentu in za katero ni v naši državi nobene porabe, bodo pozneje sledila pojasnila. Na vsak način se bo ta urad potom deželne vlade potrudil, da bo smel poleg večjih dogovorov sklepati tudi manjše kompenzacijske pogodbe.

Pripomniti še moramo, da se sme vršiti izvoz le po železnicah ali na ladjah, ne pa z vozovi, pošto ali na kak drug način.

Naša vlada je izrekla glede načina prometnih sredstev svoje pomisleke in zahtevala, da se dovoli izvoz tudi po pošti, ker je tu mogoča prav tako zanesljiva kontrola kakor na železnici. Prav tako se je nasvetovala, da taksa za manjše pošiljatve n. pr. kosovno in returno blago zniža in po vrednosti do 50 K, 200 K in čez gradnira.

Gospodarstvo.

g **Povišanje železniških tarifov na Hrvatskem.** LDU Zagreb, 15. aprila. Uradne „Narodne Novine“ prinašajo oglas, ki naznanja, da se s 1. majem povišajo tarifi za blago in živino vseh vrst na državnih železnicah zagrebškega ravnateljstva in na zasebnih železnicah v državni upravi za 70 odstotkov dosedanjih skupnih tarifov.

g **Kdo je kriv draginje?** Kakor hitro je bila proglašena svobodna trgovina, sta se dva ljubljanska veletržca podala v Slavonijo, kjer je kupil eden 40, a drugi 25 vagonov moke ničle po 1 krono 20 vin. kilogram. Ko bi bila prišla ta moka v Ljubljano, bi se bila mogla po pokritju stroškov in lepega dobička za trgovce, prodajati najdražje po dve kroni 50 vinarjev kilogram. Obenem bi bili morali popustiti v cenah tudi oni oderuhi, ki danes zahtevajo na trgu devet kron za kilogram bele moke. Sploh ni nikakega dvoma, da bi 65 vagonov moke, uvoženih na ljubljanski trg po razmeroma nizki ceni, vplivalo zelo ugodno na znižanje cen tudi drugih živil. Toda do danes od te množine moke še ni prišel v Ljubljano niti en kilogram. Zakaj? Po krivdi hrvatskih oblastnij, seveda, poreče vsakdo. Toda to pot temu ni tako. To pot je deželna vlada za Slovenijo v Ljubljani, ki ovira, da omenjena, po nizki ceni kupljena moka ne more priti v Ljubljano. In vzrok? Žitni zavod je tudi nakupil večjo množino moke, a jo je plačal po tri krone 50 vin. Sedaj pa mora seveda deželna vlada preprečiti dovoz trikrat cenejše moke, da žitni zavod, ki ima tako spretne nakupovalce, ne bi trpel škode. Če trpi škodo stradajoče ljudstvo, nič ne stori. Sicer se pa na to stvar še povrnemo.

Drobne vesti.

drv V Monakovem so napadli oddelki tamošnje garnizije 14. t. m. glavni kolodvor, katerega so držale vladne čete, dokler niso Špartakovci privlekli težke metalce min in začeli obstreljevati kolodvor. Bilo je veliko ljudi ustreljenih in ranjenih; kolodvorskega poveljnika so odvedli in baje ustrelili. Vse Monakovo je bilo zjutraj v rokah Špartakovcev in proglašena je bila splošna stavka. Promet je bil popolnoma ustavljen. — Kakor se je izrazil dr. Bauer v razgovoru z zastopnikom neke prijateljske države, se za sedaj na Dunaju še ni bati boljševizma. — Trgovski nastavljenci v Berlinu groze s takojšnjo splošno stavko, če se jih ne prepusti k soodločevanju pri vodstvu podjetij. — Delegat mirovne konference, poslanec socijalistične stranke narodne skupščine brat Sokol Laube je govoril na shodu v Pragi, kjer je obsojal počenjanje čehoslovaških boljševikov. — Diplomatično zastopstvo jugoslovanske države v Švici izjavlja, da so vesti o izbruhu revolucije v Srbiji, ki jih je razširila ogrska sovjetska vlada, popolnoma neresnične. — Lloyd George je odpotoval v London.

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Anton Pesek.
Tiska „Zvezna tiskarna“ v Ljubljani.

Proda se:

Proda se vila v Rožni dolini. Poizve se Prešernova ulica št. 26. 358 2—1

Seno prešano v balah in prosto je za oddati v Celju. Naslov v upravi lista. 338 3-1

Krumpir. — Više vagona krumpira, cjena 80 kruna po 100 kg za prodati. H. Novak, Maksimirska cesta 64, Zagreb.

Prodam nekoliko delnic „Jadranske Banke“ po 850 K, Ponudbe pod „Delnice 950“ na kavarno „Zvezda“. 331

Dokler traja zaloga, razpošiljam: fino pralno milo 40% po 8 K za kgr. v poštnih zabojih po 10 kgr. po povzetju. Zaboje računam po lastni ceni. Poštnina franko za vso Slovenijo. — Jedilno olje, fino v sodih od 180 do 200 kgr. dobavljam po 30 K za kgr. franko vsako postajo v Sloveniji. Sod se zaračuna 90 do 120 K, ter se za dobro ohranjenega in v 30. dneh vrnjenega denar povrne. Štef. Podpac, Ljubljana, Poljanska cesta. 370

Konjski gnoj se dobi pri A. Kušlan, Karlovska cesta, štev. 15. 361

Prodam tri kozliče prave somske pasme. Udmat, Stara pot, št. 8. 363

Šivalne stroje, najboljše vrste z lepo opremo dobite pri L. Reholj v Kranju, dokler ne razprodam vse zaloge. 364

Kupi se:

Vinske sode 50—500 l vsebine kupim. — Ponudbe na upravništvo pod „Vinski sodi“.

Kupim žimnico z vzmetmi. Ponudbe na upravo lista pod št. „100“. 486

Mayerjev konverzac. leksikon se kupi. Ponudbe na upravništvo lista. 472

Kupim pneumatiko in zračnice. Cenjene ponudbe z navedbo dimenzije in cene na poštni predal 26, glavna pošta, Ljubljana. 340 3—1

Kupi se omara za perilo in ustnjat avtomobilni površnik. Ponudbe na poštni predal 68 v Ljubljani. 360

Automobil, teretni manji, kupio bi. Ponude molim H. Novak, Maksimirska 64, Zagreb.

Službe:

Išče se učiteljica slovenske stenografije v Celju — Vpraša se v pekarni Šmarčan, Gospodska ulica 3. 368

Djevojku, jakšu, poštenu, koja poznato kuhati znade Plaća 80 kruna. Prima H. Novak, Maksimirska cesta 64, Zagreb.

Absolventka Kovačevega trgovskega tečaja v Mariboru z odliko: izučena šivilja, 18 let stara, učiteljeva hči, sedaj nastavljena pri Nemcu, si želi službe pri Slovencu ali Hrvatu, najraje, kjer bi imela hrano in stanovanje v hiši. 369

Hrvat, abšolvent, trgovačke škole, sa izpitom zrelosti, dosada bio kod vojništva, i bio u talijanskom zarobljeništvu traži sbog naučenja slovenskog jezika odgovarajuće mjesto kod jedne ovdjašnje trgovačke kuće. — Ponudbe molim na upravu pod „Hrvat“ slati. 366

Razno:

Mlin ali hiša s hlevom takoj v najem. Ponudbe na J. B., Breg 17, Celje. 367

Izgubil se je v nedeljo zvečer med Stožicami in pekovskim križem na Dunajski cesti plišast siv klobuk. Najdbelj se prosi, da ga odda natakarju v kavarni „Evropa“ proti visoki nagradi. 362

Zastonj dobi vsak čebulček za lastno porabo v trgovini s semeni Sever & Komp. Ljubljana, Wolfova ul. 12. 337

Hotel „Triglav“ na Bledu, renoviran z moderno opremo in električno razsvetljavo lje zopet odprt. 334

Naravno malinovo in citronovo esenco in druge potrebščine za izdelavo dobrih pokalic, kakor tudi 70 odst. malinovo fondat-esenco za aromatiziranje kanditov priporoča: Destilacija esenc Srečko Potnik, Ljubljana, Slomškova ul. 27. Istotam se kupijo sveži in čisti olupki oranž po 15 K za kg. 183

U Ljubljanu putujućem sl. občinstvu se preporuča Restavracija u Prešernovoj ulici 9.

Popravila ur in zlatnine sprejme F. Čuden Sin, Ljubljana, nasproti glavne pošte. 591

Meblovano mesečno sobo iščem takoj. Ponudbe pod „Soba“ na upravništvo „Jugoslavije“. 343 3—1

Trgovci s pohištvom!!! Kdo izmed njih bi me hotel zalagati z vsem potrebnim pohištvom na nekem jako ugodnem kraju, kjer tega zelo primanjkuje, da mu prodam za gotove procente. Vse drugo ustmeno. Ponudbe na upravništvo tega lista pod šifro: „Pohištvo.“ 340

Slamnike čisti in beli I. jugoslov. tovarna za kemično čiščenje Jos. Reich, Ljubljana, Poljanska c. 4. Podružnica Šelenburgova ul. 4. 210

Dopisovanje in ženitne ponudbe

Gospodična, mlada inteligentna se želi v svrho poznejše možitve seznaniti z inteligentnim, vnetim Jugoslovanom, ki ima srce na pravem mestu. — Oglasi naj se s sliko, poštoležeče „Maj“, Konjice. 221

Gospod išče mlado damo neodvisno, modernega mišljenja, brez predsodkov, v svrho korespondence. — Ponudbe pod „Reso“ na upravništvo. 225

VINO

staro in novo,

slivovko, rum itd.

nudim po najnižjih cenah.

Kupujem

suhe gobe, dobre vreče in želod.

M. Rant, Kranj.

Fran Kramar

Celje.

Zaloga galanterijskega, norimberškega in modnega blaga ter kranjskih izdelkov. 950

Na debelo in drobno.

Opozarjamo na brošuro:

„Kod naj se potegne pravična meja med Jugoslavijo in Italijo?“

Spisal prof. F. Seidl. Z enim zemljevidom. Založil odsek za zasedeno ozemlje.

Cena 1 krono.

Dobiva se po knjigarnah, v upravništvih „Jugoslavije“ v Ljubljani, Celju, Mariboru, Ptuju in Novem mestu.

Proda se 944

motorno kolo

s privozom, 5 HP. in dobrimi gumi ter

manjši auto

z 2 sedežema, tovarne Pegeut, 7 HP, po zelo nizki ceni. — Vprašanja naj se pošiljajo na g. **Wagner**, kavarna „Union“, **Celje.**

Živo apno, portland-cement, zidno in strešno opeko (vse v celih vagonih) fini mizarski lim (od 100 kg višje) ponuja

Valentin Urbančič,
Ljubljana. Bleiweisova cesta 8 (nasproti liceju).

Hiša

s trgovskim lokalom se da v najem.

Vpraša se v podružnici „Jugoslavije“ v Celju.

Pristna ljutomerska vina, stara in nova, se točijo v gostilni

„Na škarpi“

Razpošiljajo se tudi po železnici nad 56 litrov. Cene zmerne, blago prvovrstno! Za obilen obisk in naročila se priporoča

JOSIP BOŽIČ
vinski trgovec in gostilničar
Breg—Celje.

Proda se

graščina

ležeča na zdravem kraju, z nekoliko oralov zemlje, s 5 popolnoma opremljenimi sobami, pripravna za mirú potrebne ljudi ali za sanatorij. Vpraša se v podružnici ‚Jugoslavije‘ Celju. 934 2—1

Prazne vreče in suhe gobe

kupuje vedno in vsako množino ter plača najbolje

Firma J. KUŠLAN
Kranj (Gorenjsko).

GARJE

srbečico, hraste, lišaje, uniči pri človeku in živini maziło zoper srbečico. Brez duha in ne maže perila. 1 lonček za eno osebo 4 K. Po pošti 5 K poštnine prosto. Prodaja in razpošilja lekarna **Trnkóczy v Ljubljani,** zraven rotovža.

Podružnica Družbe sv. Cirila in Metoda v Središču razpisuje za novoustanovljeni otroški vrtec

službo vrtnarice

z mesečno plačo 200 K in sicer začasno za dobo 4 mesecev od 1. maja do 31. avgusta t. l. **Za hrano in stanovanje je skrbljeno.** Prošnje naj se pošljejo do **24. aprila** na **Podružnico Družbe sv. Cirila in Metoda v Središču na Dravi.** 945

Čebelni vosek

suhe satine in odpadke sveč kupuje po najvišji dnevni ceni

J. KOPAČ, svečar
Ljubljana, Celovška c. 90.

Železnokonstrukcijska delavnica

elektrarna Fala

ob Dravi

prevzema

dobavo in montažo železnih nadtalnih stavb, konstrukcij za zajezilne naprave, napeljevalne drogove itd.

Glavno zastopstvo

„Savinjske tovarne barv in lesnih izdelkov“ 853

priporoča cenjenim odjemalcem prvovrstne **barve, firnež, samokolnice** itd.

Naročila sprejema

Ivan Ferlež, Celje.

Kupuje laneno seme po najvišjih dnevnih cenah

Prodaja raznovrstnega

pohištva

pod roko v skladišču „BALKAN“ od danes naprej

vsaki dan.

Pohištvo

za spalne, jedilne in gosposke sobe, kuhinjska oprava, podložki, modroci, otomane, spalni in dekoracijski divani, postelje, omare, mize in stoli iz mehkega in trdega lesa, železne postelje in umivalniki ter vse vrste lesenega, železnega in tapeciranega pohištva v vsakem slogu od proste do najfinejše izvršitve po jako nizkih cenah

pri tvrdki za pohištvo

KAREL PREIS
Maribor, Stolni trg 6.
Prost ogled! Ceniki zastonj!

Kupim vsako množino

jabolčnika

kakor tudi 420

jabolčnega kisa.

Ponudbe z navedbo množine in najnižje cene na Ljubljana I. poštni predal štev. 163

Prima bosanske

slive

v vrečah à K 5·40 za kg netto, prodaja dokler traja zaloga **trg. špedicijska in komisijska delniška družba „BALKAN“.** — Vreče se zaračunajo 5 K za komad. 936 3—1

Društvo lesnih industrijcev v Ljubljani

razpisuje mesto 938 2-1

ravnatelja.

Zahteva se popolna praksa v eksportu prek morja. Pisarna se bo otvorila v pristaniškem mestu čimpreje mogoče. — Ponudbe je poslati na naslov: **F. Heinrihar, lesni industrijec, Škofja Loka.**

Sprejmemo inteligentnega spretnega

akviziterja

za nabiranje oglasov. Zaslužek lep in trajen.

Upravništvo „Jugoslavije“.

Sprejmemo spretne

kolporterje (prodajalce)

za dnevnik „Jugoslavijo“. Zaslužek lep in stalen.

Upravništvo „Jugoslavije“.

Po 8 kron **VINO** **Po 8 kron**

izvrstno, iz okolice Sv. Ivan, Zelene, Kašina, Križevci in Moslovina, kakor Štajersko, se toči čez ulico v kleti

468 3—1

hotela Tratnik na Sv. Petra cesta št. 25.

Priporoča se tvrdka:

JOS. PETELINC

Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 7
ob Ljubljanici.

Zaloga šivalnih strojev in njih posameznih delov, igel in olja, ter drugega galanterijskega blaga.

Istotam se proda: **Steklo za izložbene omare (belgijsko steklo) kompletno z valčnimi zastori,** mera 135×184, 63×184, 20 59×184 in eno rabljeno 90×162. 13

Naročajte „Kurenta“

ki je edini slovenski in brez dvoma najboljši jugoslovanski satirično-humoristični list. Prinaša humoreske naših najboljših pisateljev ter je bogato opremljen z risbami in karikaturami prvovrstnih slovenskih umetnikov. „Kurent“ izhaja dvakrat na mesec ter stane

za celo leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K.

Naroča se v upravništvu ‚Kurenta‘ **v Ljubljani,** Marijin trg štev. 8.

„Narodna knjižnica“.

Snopič 1 in 2.

Valentina Vodnika izbrani spisi.

Cena 3 krone.

Natisnila in založila

Zvezna tiskarna v Ljubljani.

Proslavimo spomin Valentina Vodnika s tem, da ga spoznamo!

Naročite takoj!

: Propagandna brošura : za mirovno konferenco!

Dr. Bogumil Vošnjak:

Poglavje o stari slovenski demokraciji

Z epilogom dr. N. Županića. — Iz angleščine preložil ing. V. Zupanc.

V Ljubljani 1919. — Natisnila in založila „Zvezna tiskarna“ v Ljubljani.

Cena 2 kroni.

Dr. Vošnjak, ki je živel ves čas vojske v inozemstvu, je informiral s tem spisom entento o našem koroškem vprašanju in pokazal, da smo bili Slovenci že od nekdaj demokratičen narod, ki si je sam volil svoje kneze. – Brošuro razširjajte med ljudstvo, v vsako slovensko družino, v vsako slovensko hišo. Šole, društva i. dr., ki naroče več izvodov, dobe na vsakih 10 izvodov po 1 izvod brezplačno. Koroška je bila naša že od nekdaj in mora biti tudi v bodoče!

: Propagandna brošura : za mirovno konferenco!